

पंकज महाविद्यालय, चोपडा

जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

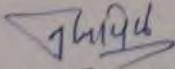
श्री / कु. / सौ. ~~कोळी गायत्री धर्मेद्र~~

वर्ग :- एफ.वाय.बी.ए.

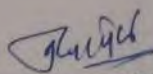
क्रमांक :- 93

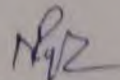
शैक्षणिक वर्ष :- 2021 - 2022

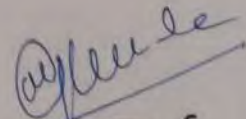
या विद्यार्थी / विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

अंतर्गत परीक्षक

बहिस्थ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य
प्राचार्य

पंकज कला महाविद्यालय, चोपडा
पिन 424906 जि. जळगांव

अनुक्रमिका

अ.क्र.	घटकाचे नाव
१)	विषयाची निवड
२)	उद्दिष्टे
३)	संबंधीत माहितीचा आढावा
४)	प्रासंगिकता
५)	संशोधन पद्धती पद्धती
६)	वापरलेल्या पद्धतीचे विवेचन
७)	निष्कर्ष
८)	संदर्भ
९)	विश्लेषण

FOR EDUCATIONAL USE

विषयाची निवड :-

प्रकल्पासाठी जैवविविधता समस्या निवडल्यानंतर समस्या निश्चित स्वरूपात मांडण्याची आवश्यकता असते. समस्या निश्चित स्वरूप व त्याची कार्यवाहीची स्पष्ट कल्पना येते. समस्या सोडवतांना जैवविविधता या समस्येचा अंदाज आपल्याला निश्चित करता येतो. समस्या असणाऱ्या इतरांनाही त्याचा उपयोग होत असतो.

शिर्षक हे प्रकल्पाच्या मुखपृष्ठावर येत असते. शिर्षकावरून प्रकल्पाची जिज्ञासा निर्माण होते. शिर्षक हे विषयाशी समर्पक असावे. शिर्षक हा प्रकल्प किंवा अहवालचा आत्मा असतो.

उद्दीष्ट्ये :-

- लोकंना जैवविविधते विषयी जनजागृती निर्माण करणे.
- लोकंना जैवविविधते उपायांविषयी माहिती पुरवणे.
- लोकंना जैवविविधतेच्या दुष्परिणामाविषयी माहिती देणे.
- लोकंना जैविक संसाधनाविषयक उपाययोजना.

संबंधित माहितीचा आढावा :-

प्रकल्प निवडतांना या संबंधीच्या जोदी देखील महत्त्वाच्या असतात. आपण निश्चित केलेल्या समस्येच्या अन्वेषणाने आवश्यक ती माहिती स्रोत प्राप्त होती. आपली समस्या ही जैवविविधता किंवा प्रकृतीच्या कोणत्या अंगाशी निगडित आहे, समस्या कश्या प्रकारची आहे, ती समस्या सोडवण्यासाठी आपल्याला काय करता येईल व ती समस्या कमी करण्यासाठी आपण काय उपाय योजना आणू शकतो.

- 1) परिस्थिती आणि जैवविविधतेचे ओळख वळनि करण्यासाठी.
- 2) एक एकीकृत पद्धत सादर.
- 3) जैवविविधता एक जैविक प्रणाली आरोग्यदायक आहे.
- 4) 2010, जैवविविधतेचे आंतरराष्ट्रीय वर्ष घोषित करण्यात आले.

**Protect biodiversity
by preserving the
environment and
loving species**

प्रासंगिकता :-

एका तृतीय व्याख्या अनेकदा म्हणून ecologists जीन्स वापरली जाते, प्रजाती या परिभाषा तो परिस्थिती आणि जैवविविधतेचे ओळख करून देण्यासाठी एक फायदा आहे की, "प्रदेश पर्यावरण संपूर्णता आहे." एक एकीकृत पद्धत सादर पारंपारिक तीन पातळी आहे. काही अन्न आणि इतर आर्थिक पिके (domesticated) प्रजाती चांगले विविध गिन्या वन्यवाण domesticated प्रजाती देखील पुन्हा येऊ शकते अशा सामान्य बटाटा पिके आर्थिक परिणाम देऊ शकते. या प्रजातींची खूप जास्त आहे; कारण हवामान बदल, ते फार आंतरराष्ट्रीय कृषी संशोधन संस्था (CGIAR) वर वन्य बटाटा सल्लागार समूह Bukson जाईल लागवड मध्ये महत्वाची घट झाली असे सांगणारे एक - अहवाल मार्ग आहे.

संशोधन पद्धती :-

शिक्षण क्षेत्रामधील केले जाणारे सर्व प्रकारचे शैक्षणिक संशोधन हे वैज्ञानिक पद्धतीच्या आधारे केले जाते. विज्ञानातील शास्त्रीय दृष्टिकोनाचा आधार घेऊन दोन घटकांमधील परस्पर संबंध, त्यांच्यातील अर्थ कारणाभाव शोधण्याची पद्धत संशोधनामध्ये अवलंबविनी जाते असे संशोधन करित असतांना त्या संशोधनातील आवश्यक असणारी सामग्री गोळा केली जाते. ही सामग्री गोळा करण्याचे तंत्र कोणते संशोधनाचे उद्दिष्ट्ये काय आहे, संशोधनासाठी कोणत्या साधनांचा उपयोग केला जाणार आहे, यानुसार जॉन डब्ल्यू, बेस्ट आणि जेम्स व्ही खान यांनी शैक्षणिक संशोधन पद्धतीचे वर्गीकरण खालील चार - प्रकारांमध्ये केलेले आहे.

- 1) ऐतिहासिक संशोधन पद्धती.
- 2) सर्वेक्षण पद्धती किंवा वर्णनात्मक पद्धती.
- 3) प्रायोगिक पद्धती
- 4) गुणात्मक संशोधन

* ऐतिहासिक संशोधन पद्धती (Historical Research):-
 ऐतिहासिक संशोधनाचे उद्दिष्ट वर्तमान घटनांचा अर्थ जाणवण्याच्या दृष्टिने संदर्भ म्हणून भूतकाळातील घटनांचा मागोवा घेणे हे असते. ऐतिहासिक संशोधन हे भूतकाळातील घटना. घडामोडी यांचा विचार करते. साधारणतः असे म्हणले जाते की, गतकाळाचे यथार्थ ज्ञान म्हणजे इतिहास होय. ऐतिहासिक संशोधनामध्ये भूतकाळातील घटनांचे वास्तव दर्शन आणि विश्लेषण करण्याकरिता शास्त्रीय विचार पद्धतीचा उपयोग केला जातो.

* ऐतिहासिक संशोधनाचे स्वरूप :-
 ऐतिहासिक संशोधनाचा संदर्भ हा भूतकाळातील घटनांशी असतो. भूतकाळात ज्या घटना घडून गेल्या असतात. त्यांची वर्तमानात पुनरावृत्ती करता येत नाही. घटना घडून गेल्यानंतर कित्येक वर्षांनी तिचा मागोवा घेतला जात असतो. मागोवा घेणारी घटना घडली असेच असे नाही तर जी काही उपलब्ध कागदपत्रे, आधार, साधनसामग्री उपलब्ध असते. तिच्या आधारे घडून गेलेल्या घटनेचा मागोवा घ्यायचा असतो.

1) समस्यांचे स्वरूप स्पष्ट करणे 2) माहिती संकलन

* सर्वेक्षण पद्धती किंवा वर्णनात्मक पद्धती (Survey Method):-
 शैक्षणिक संशोधनातील दुसरी महत्त्वाची पद्धती म्हणजे सर्वेक्षण पद्धती होय. सर्वेक्षणाचा मुख्य उद्देश म्हणजे वर्तमान जे आहे त्यांचे निरीक्षण, परीक्षण करणे होय. व्यवहारांमध्ये सर्वेक्षण पद्धतीचा अधिक प्रमाणात उपयोग केला जातो. सर्वेक्षण प्रकार पुढीलप्रमाणे-

1) आदर्श मुलक सर्वेक्षण 2) स्तर सर्वेक्षण
 3) वर्णनात्मक पद्धती.

या वेगवेगळ्या नावांनी सर्वेक्षणपद्धती ओळखली जाते. सर्वेक्षणाच्या व्याख्या पुढीलप्रमाणे : पेज :- "प्रश्न विचारकरण्याचा कळजीपूर्वक तयार केलेल्या पद्धती व नमुना निवडीच्या शास्त्रीय पद्धती वापरून केलेले शैक्षणिक समस्येचे संशोधन म्हणजे सर्वेक्षण होय."

प्रायोगिक संशोधन पद्धती (Experimental Research) :-
प्रायोगिक संशोधनात प्रायोगिक पद्धतीचा वापर केला जातो. प्रायोगिक पद्धती ही एक वैज्ञानिक पद्धत असून संशोधनात तीचा उपयोग होतो. वैज्ञानिक पद्धतीवर ती आधारित असली तरी तीचे वैशिष्ट्ये प्रयोग हे आहे.

सामान्यतः समस्यांचे दोन प्रकार करता येते. पहिली सोडविता येण्यासारखी समस्या आणि दुसरी न सोडविता येण्यासारखी समस्या होय. या समस्या सोडवितांना वैज्ञानिक किंवा अवैज्ञानिक पद्धतीचा वापर केला जातो.

गुणात्मक संशोधन पद्धती (Qualitative Research) :-
ज्ञानाचे क्षेत्र व्यापक करण्याकरता समस्यांचे आकलन आणि निराकरण करण्याकरता आणि एकंदर मानवी जीवन प्रगतीशील आणि समृद्ध करण्याकरता संशोधन हे महत्त्वाचे साधन आहे. संशोधनाची उद्दिष्टे, कार्यपद्धती आणि निष्कर्ष यांच्या प्रकारावर शैक्षणिक संशोधनाचे प्रमुख दोन प्रकारात वर्गीकरण केले जाते.

- 1) मुलभूत संशोधन.
- 2) उपयोजित संशोधन (कृती संशोधन हा उपयोजित एक प्रकार मानला जातो.)

गुणात्मक संशोधनाच्या विचारधारा :-

- 1) नैसर्गिक पद्धती
- 2) निष्कर्षाचे विश्लेषण
- 3) सांख्यिक यथार्थ दर्शन
- 4) गुणात्मक तथ्य
- 5) व्यक्तिगत संबंध व अंतरंग जाणण्याची क्षमता.
- 6) आशयबाबत संवेदनशीलता
- 7) गतिशील प्रणाली
- 8) विशिष्ट घटनेतील असामान्यत्वाची ओळख
- 9) सहसंवेदनाबाबत तटस्थता
- 10) भवचिक आराखडा

वाफलेच्या पध्दतीचे विवेचन :-

करीम संशोधन पध्दतीचा आधारे संशोधन केले जात असते. या संशोधन पध्दतीच्या मदतीने शैक्षणिक संशोधन केले जात असते. प्रसिद्ध संशोधनासाठी गुणात्मक संशोधनाचा वापर केलेला आहे.

करीम प्रकल्प हा पर्यावरणाशी निगडित असून गुणात्मक संशोधनाच्या विचारधारा मधील पहिली विचारधारा ही निरगर्भी संबंधित असून त्यात नैसर्गिक चौकशीचा समावेश होतो.

नैसर्गिक चौकशी :-

वास्तविक जगाच्या स्वाभाविक वातावरणात हा अभ्यास केला जातो. यात संशोधक प्रयोज्यावर कोणत्याही प्रकारचा प्रभाव टाकण्याचा प्रयत्न करित नाही. वर्तनप्रकार घडत असतांना त्याचे कस्तुनिष्ठ निरीक्षण केले जाते. करीम विवेचना करून या संशोधनात नैसर्गिक, स्वाभाविक, व्यक्तिसापेक्ष निरीक्षण करून घटना किंवा परिस्थिती समजून घेण्याचा प्रयत्न केला जात आहे.

निरीक्षण :-

विज्ञान आणि वैद्यकीय (संपादन) :-

प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे, जैविक स्रोत साधित केलेली आहेत. औषधे एक लक्षणीय प्रमाणात, या औषधांचा सह्या बहुतांश घटनांमध्ये, एक प्रयोगशाळा सेटिंगमध्ये एकत्रित केले जाऊ शकते नाही. अधिक गुएसाए 40% पेक्षा मी *Duxyian Lsuehmyivon* वनस्पती किंवा प्राणी आहेत. या व्यतिरिक्त यानी केले आहे, फक्त अनेक औषधपेक्षा नवीन औषधे संभाव्य स्रोत तपासण्यासाठी - वनस्पती एकूण विविधता फक्त एक महान प्रमाणात आणले जातात. सूक्ष्मजीव असतात, माध्यमातून Bionics सिंहाचा प्रगत तंत्र - एक श्रीमंत जैव विविधतेचे होत नाही.

FOR EDUCATIONAL USE

Save Biodiversity

It is the gift of
ALMIGHTY!

औद्योगिक माल (संपादन) :-

औद्योगिक साहित्य विस्तृत जैविक संसाधने शेट साहित्य केलेली आहेत. इमारत साहित्य, फायबर, पेंट, resins, हिस्ट्रिया, कॉस्मेटिक्स रबर आणि तेल. सातत्याने सामग्रीचा वापर पुढील संशोधनासाठी प्रचंड क्षमता organisms च्या विविधता आहे.

इतर पर्यावरणीय सेवा (संपादन) :-

पर्यावरणातील सेवा अनेकदा सहज दृश्यमान नाहीत. जैवविविधता उपलब्ध नाहीत. आमच्या इरायन नियमित भूमिक्क वातावरण आणि पाणी पुरवठा Lkntv जैवविविधतेचे शेट आहे. पाणी शुद्धीकरण, पुनर्वापराचे पोषणच्या सुपीक माती प्रदान आणि मानव तयार करणे शक्य नाही. पर्यावरण सहज मानवी गरजा समर्थन नियंत्रित वातावरणात सहवापर करण्यास परवानगी देतो.

मनीरंजन सांस्कृतिक आणि सौंदर्याची मूल्ये (संपादन) :-

श्रम, विश्राम, उपक्रम माध्यमानून जैवविविधतेचे साहित्य केलेली मूल्ये शारखे अनेक लोक हायकिंग (हायकिंग ग्रामीण भागात) किंवा नैसर्गिक इतिहास अभ्यास जैवविविधता birdwatching प्रेरणा आहे. संगीतकारच्या दृश्य अविभाज्य भाग म्हणून स्वतः पेंटर्स, मुर्तिकार लेखक आणि इतर कलाकार, सांस्कृतिक शेट कला नैसर्गिक जग आणि इतर जिवंत प्राणी आदर दाखवतो.

तात्त्विक तो जैवविविधतेचे महत्त्वाचा सौंदर्याचा आणि किंवा आध्यात्मिक मानवजातीचा मूल्य आहे, असा दावा केला जाऊ शकतो आणि स्वतः ऐवजी ही कल्पना विचार करण्यासाठी हस्तक्षेप म्हणून वापरली जाऊ शकते. उष्णदेशीय वन (ट्रॉपिकल वन) ते औषधे किंवा उपयुक्त उत्पादने असू शकतात आणि इतर पर्यावरणीय क्षेत्रांमध्ये संरक्षण फक्त योग्य आहेत.

राष्ट्रीय जैवविविधता प्राधिकरण, बायोमेट्रिकल आणि नैसर्गिक विज्ञान, देहरादून च्या एनबीए डॉल्फिन संस्था उत्तराखंड करार आहे. या करारांतर्गत, अशा संस्था Kahi मॅस, मॅडी व शेली इत्यादी. विविध अनॅरोबिक बुरशी (जसे की हवा नाही जे बुरशी म्हणून) म्हणून कन्य प्राणी किंवा पाल्ठीव प्राणी यांची संख्या मिन्न प्रसारित करण्याची परवानगी देण्यात आली आहे. ही प्रक्रिया देखील शाकाहारी प्राणी समाविष्ट केले आहे. करार एक वर्षाचा आहे. अर्थात करार प्रक्रिया सर्व नंतर पूर्ण केले आहे, पण सार्वजनिक करार विशिष्ट माहिती वंचित करणार नाही. अर्थात, अशा मान्यता भारताच्या जैवविविधता दृष्टिकोनातून कायदा 2002 पासून आवश्यक आहे. परदेशी कंपन्या किंवा संस्था हस्तांतरित करण्यात कोणतीही जैविक संसाधने. एनबीए संमती आवश्यक आहे. हस्तांतरण उल्लेख केला Munahdi विभागाची देखील कराराच्या अटी महत्त्वाचे आहे की, व्यवसाय संसाधने वापरण्याची शक्यता आहे. 2003 मध्ये स्थापना केली, एनबीए 266 प्रस्ताव मंजूर अद्याप आहेत. तडजोड प्रस्ताव अंतर्गत तथापि, जैविक विविध्याच्या कायदा प्रक्रिया एक उदाहरण देते, पण तंत्रज्ञान आहेत जे अनेक गोष्टी आहेत. एनबीए संकेतस्थळ (www.nbaindia.org) करार वर अपलोड, पण तो एक अमेरिकन कंपनी हातात झाल्यानंतर जैविक संसाधने तपास देशात बाहेर पाठविल्या जात आहेत असे सांगण्यात आले आहे.

एक गोष्ट संपूर्ण प्रक्रिया हस्तांतरण एक व्यावसायिक दृष्टिकोन आहे की हे सर्व स्पष्ट आहे, पण तो सार्वजनिक करार देण्यात आले नाही. जैविक विविधता नियम संस्था 2004, एनबीए - 4 Masscoma कॉर्पोरेशन आधी अर्ज होईल, आणि तो त्याच्या हेतुने पूर्णपणे जाणीव असू

होते तेव्हा. शिवाय, करार स्वरूपात, सर्व आर्थिक सामाजिक, जैव तंत्रज्ञान, वैज्ञानिक किंवा इतर माहिती फायदे बदलून आवश्यक आहे. हे draft फॉर्म नमूद - केलेले किंवा केले नव्हते या गोष्टी एकतर एनबीए व्यावसायिक पैलू समजून अयशस्वी एक गोष्ट आहे. विभागात मार्गदर्शक तत्त्वे करार नाभ कारण तेथे तसेच हा करार तरतुदी अटींमध्ये बदल करू शकत नाही, की उल्लेख आहे. पण या जैविक संसाधने पुन्हा एकदा त्या टूक नाही, प्रणाली अद्याप आहे. परदेशात पाठविले होते. तो उदया कॉर्पोरेशन त्यांचा नविन शोध - म्हणून प्रोत्साहन देण्यासाठी शक्य आहे. हे जीवाणू जैवतंत्रज्ञान क्षेत्रात आश्चर्यकारक शोध अनेकदा सुद्धा आहेत, कारण या जैविक संसाधने परत पाठवू करण्याची गरज नाही, असे देखील शक्य आहे.

या बाबतीत संबंधित अनेक राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय संस्था एक हात वर, भारतीय कृषी संशोधन संस्था (आयसीआरएफडून) वैज्ञानिक आणि औद्योगिक संशोधन संस्था इतर बाजूला नंतर पेप्सी आणि Syngenta बियाणे सारख्या बहु राष्ट्रीय कंपन्या आहेत. सत्य वादळ आधी फक्त शांत आहे की, आणि भविष्यात आम्ही Tuhfan फक्त ठरविले तुम्हाला होईल.

Biodiversity

निष्कर्ष :-

जीवाणू जैवतंत्रज्ञान क्षेत्रात आश्चर्यकारक शोध .

जैविक संसाधने आणि एकत्रित दरम्यान जमूक रूपांतर वापर प्रवेश आश्चर्य तर आम्हाला जैविक वैविध्यता .

जैविक संसाधने प्रवेश असा प्रस्ताव मान्य जैवतंत्रज्ञान त्यांचा वापर आणि विज्ञान यांच्यात अनुवांशिक मिश्रण पृष्ठभाग आणते आहेत .

जैव तंत्रज्ञान , वैज्ञानिक .

जैव तंत्रज्ञानामुळे मानवाने आपली प्रगती साधलेली आपणास दिसून येते .

पंकज महाविद्यालय, चोपडा

जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

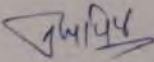
श्री / कु. / सौ. दिव्य भिता पिंटू

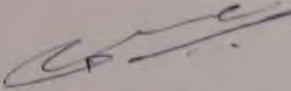
वर्ग :- एफ.वाय.बी.ए.

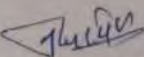
क्रमांक :- 127

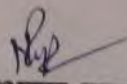
शैक्षणिक वर्ष :- 2021-2022

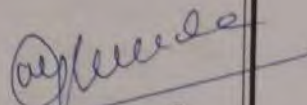
या विद्यार्थी / विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

अंतर्गत परीक्षक

बहिस्थ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य

पंकज कला महाविद्यालय, चोपडा
पिन. 424900 जि. जळगांव

पंकज महाविद्यालय, चोपडा

जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

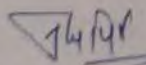
श्री / कु. / सौ. ~~बारेला तेरसिंग विक्रम~~

वर्ग :- एफ.वाय.बी.ए.

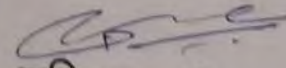
क्रमांक :- 149

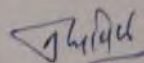
शैक्षणिक वर्ष :- 2021-2022

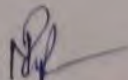
या विद्यार्थी/विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

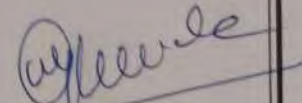

अंतर्गत परीक्षक

बहिस्थ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य
प्राचार्य

पंकज कला महाविद्यालय, चोपडा
पिन. ४२५१०७ जि. जळगांव

पंकज महाविद्यालय, चोपडा

जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

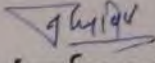
श्री / कु. / सौ. ---सपना बाळु कोळी-----

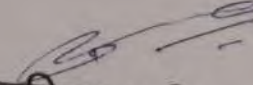
वर्ग :- एफ.वाय.बी.ए.

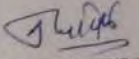
क्रमांक :- 155

शैक्षणिक वर्ष :- २०२१ - २०२२

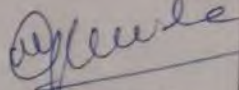
या विद्यार्थी/विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

अंतर्गत परीक्षक

बहिस्थ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य
प्राचार्य

पंकज महाविद्यालय, चोपडा
पिन. ४२५१०७ जि. जळगांव

पंकज महाविद्यालय, चोपडा
जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

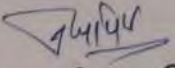
श्री / कु. / सौ. ~~सोमाली बाळेंद्र कुंभार~~

वर्ग :- एफ.वाय.बी.ए.

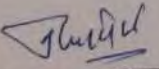
क्रमांक :- 29

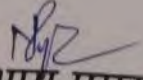
शैक्षणिक वर्ष :- 2021 - 2022

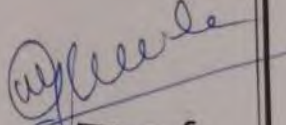
या विद्यार्थी/विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या
नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके
समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

अंतर्गत परीक्षक

बहिस्थ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य

पंकज कला महाविद्यालय, चोपडा
पिन. 424907 जि. जळगांव

पंकज महाविद्यालय, चोपडा

जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

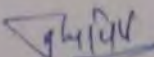
श्री / कु. / सौ. --- पावरा अजय तुकाराम

वर्ग :- एफ.वाय.बी.ए.

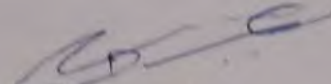
क्रमांक :- १३

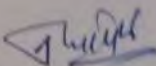
शैक्षणिक वर्ष :- २०२१- २०२२

या विद्यार्थी / विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

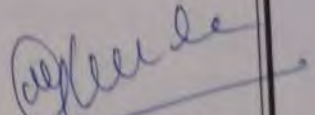

अंतर्गत परीक्षक

बहिस्थ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य

पंकज कला महाविद्यालय, चोपडा
पिन ४२५१०७ जि. जळगांव

★ जलप्रदूषण ★

WATER POLLUTION

प्रस्तावना :-

जलप्रदूषण म्हणजे पाण्याच्या स्रोतांचे प्रदूषण. जलप्रदूषण ही मानवनिर्मित समस्या आहे. खा-पाणी - अन्न या माणसाच्या तीन गरजांपैकी पाणी ही दुसऱ्या क्रमांकाची गरज आहे. आपल्याला पाणी स्वच्छ आणि शुद्ध मिळणे हे आरोग्याच्या दृष्टीने खूप महत्त्वाचे आहे. प्रदूषित पाण्यामुळे पोटाचे विकार आणि इतर बरेचसे रोग होतात. पाणी प्रदूषित होण्याची कारणे आहेत आणि याला सर्वस्वी आपणच जबाबदार आहोत.

GARBAGE THROWN IN WATER

हे सर्व जगाला भेडसावणारी परि-
वरणीय गंभीर समस्या आहे. जल प्रदूषणामुळे पाण्यात विशिष्ट गुणधर्मांचे पदार्थ अशा प्रमाणात मिश्रले जातात की त्यामुळे पाण्याच्या नैसर्गिक गुणवत्तेत बदल होऊन ते वापरण्यास अयोग्य ठरते. जल प्रदूषणामुळे सजीवांच्या आरोग्यावर दुष्परिणाम होतात किंवा पाण्याची चव बिघडते.

FOR EDUCATIONAL USE

OIL SPILLAGE

कीड, रोग आणि नियंत्रण करणाऱ्या रसायनांमुळे मोठ्या प्रमाणात पाण्याचे प्रश्न निर्माण होतात काही रसायने पाण्यातील कीड उड्या, नको असलेले मासे, परावनस्पती संपवण्यासाठी पाण्यात मुद्दाम मिसळली जातात. पिकावर एवढ्या मोठ्या प्रमाणावर कीड- रोग नियंत्रणासाठी रसायनिक औषधी मारली जातात. त्याचा अंश

जमिनीवर [पडून पावसाच्या पाण्याने अगड दिलेल्या पाण्याद्वारे भूगर्भातल्या पाण्यातसुद्धा या औषधांचे अंश गेल्याने आढळून आले आहे. म्हणजे जमिनीखालील पाणीसुद्धा या रसायनांमुळे प्रदूषित होतेय, हा सर्वात मोठा धोका म्हणावा लागेल.

केमिकल कारखान्यांच्या आसपासच्या

४ ते १० किलोमीटरवरील सर्व पाण्याचे स्रोत प्रदूषित

होऊन त्या दूषित पाण्यामुळे पिकांना

जनावरांना आणि माणसांना हानि पोहचल्याची जगभर उदाहरणे आहेत.

अनेक ठिकाणचे पाणी तपासले

असता त्यात डीडीटी आणि इतर

रसायने अंश आढळून आले आणि

विशेष म्हणजे आपण ऐकतो की

जहाजातील तेल समुद्राच्या

पाण्यावर कित्येक मैल परसले आणि

त्या समुद्रातील जीवसृष्टी बघोव्यात आली म्हणजे आज

जे पाणी आहे ते चोहोवाजुनी प्रदूषणाच्या विख्याब्सात

सापडले आहे असे पाणी आपल्या पिण्यात, वापरण्यात आल्याने

अनेक आजार - धोके निर्माण झाले आहेत.

DRAINAGE INTO RIVER

आपल्याला पाणी स्वच्छ आणि शुद्ध मिळणे हे आरोग्याच्या दृष्टीने खूप महत्त्वाचे. प्रदूषित पाण्यामुळे पोटाचे विकार आणि इतर बरेचसे रोग होतात. पाणी प्रदूषित होण्याची कारणे आहेत आणि याला

POLLUTION WATER NEAR SLUM AREA

सर्वस्वी आपणच जबाबदार आहेत अनेक कारणे मार्गाने पाणी प्रदूषित होत आहे. वेगवेगळ्या कारणांच्यातले दुषित पाणी ओढ्यावारे नदीपात्रात सोडले जाते गावातले. शहरातले सांडपाणी - घन पाणी नदीपात्रात सोडले जाते.

या दोन्ही कारणांनी मोठ्या प्रमाणात पाण्याचं प्रदूषण वाढते. पावसाच्या वाहत्या पाण्याबरोबर माती - गाळ - कचरा - धाग मिसळते आणि पाणी दुषित होते. याशिवाय घराच्या छोट्या कारणाने पाणी प्रदूषित होतच असते. नदीनाल्यात जनावरे धुणे, औषध फुवारीचे पंप धुणे, वेगवेगळी रसायन पाण्यात सोडणे, कारणांच्याची मळी स्प्रेन्ट वांश डायरेक्ट पाण्यात सोडणे. केमिकलमं माखलेले कपडे - वस्तू पाण्यात टाकणे अशा कितीतरी गोष्टींमुळे पाणी गडबड होत, दुषित होत. रासायनिक खातांचा निचरा होऊन पाणी दुषित होते. पाण्यात मिसळल्या गेलेल्या रसायनात त्यामुळे बदल होत जातात आणि त्यातून जी नविनच हानिकारक रसायने तयार होतात त्यामुळे पाणी प्रदूषित होते. माणूस आज जी रसायने बनवतोय आणि वापरतोय त्यामुळे पाणी दुषित होते.

TOXIC WATER FLOWS FROM DRAINAGE

पाणी हे घाणेरेडे दिसते व दुर्गंधीयुक्त होते. मानवी कृती आणि अन्य कारणांमुळे पाण्याच्या नैसर्गिक गुणवत्तेत प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्षपणे बदल होतात आणि पाणी कोणत्याही कारणासाठी वापरण्यासाठी अयोग्य ठरते. या पाण्याला प्रदूषित जल

म्हणतात. पाण्याचे प्राकृतिक, रासायनिक आणि जैविक गुणधर्म बदलल्याने मानव व जलीय सजीवांवर अपायकारक परिणाम करणारी जलप्रदूषण ही प्रक्रीया आहे. नैसर्गिक पाण्यात स्कएखादा बाह्य पदार्थ अथवा उष्णता यांची भर पडल्यास ते पाणी प्रदूषित होऊन त्याचा मानव, इतर प्राणी आणि जलीय जीव यांना अपाय होतो. जगातील बहुतेक देशांत जलप्रदूषण ही गंभीर समस्या बनली आहे. कॅनडा, चीन, भारत, जपान, रशिया, अमेरिका इ. देशांत ही समस्या लीपतेने जाणवते.

भारतातील जलप्रदूषणाचे सर्वात मोठे कारण आहे ते जलद आणि विनामूल्य पाण्याची उपलब्धता. देशातील गेल्या काही दशकात शहरीकरण इतके जलद झाले की त्याचे दुष्परिणाम प्रदूषित जल संसाधनांच्या रूपात आले आहेत; ज्यांमुळे अनेक नविन पर्यावरणविषयक समस्या वाढल्या आहेत. जल प्रदूषणाच्या समस्येमध्ये स्वच्छ पाणी पुरवठा, पाणी प्रदूषण वाढविणे आणि कार्यक्षम साठवण प्रणालीचा कमतरता यांचा समावेश आहे.

मानव प्राणी व इतर जीवांना जगाण्यास घातक ठरतील. अशा पदार्थांची, द्रव्यांची निर्मिती केल्याने 'प्रदूषण' निर्माण होते. अशुद्ध द्रव्ये, दुर्गंधि, विषारी घटक यांच्यामुळे हवेतील प्राणवायूचे प्रमाण २०.९५ टक्क्यांपेक्षा कमी होते. तसेच पाण्यातील प्राणवायूचेही प्रमाण कमी होते. तसेच त्यापासून पाण्यातील प्राणवायूचेही प्रमाण कमी होते. त्यालाच 'प्रदूषण' म्हणतात. पाणी, हवा, जमीन यांच्या प्रदूषणा- बरोबरच 'तीव्र प्रखर' अशा ध्वनीचा खडखडाटामुळे

TREES DAMAGED BY ACID RAIN

आवाजाचे प्रदूषण घडते. जोराच्या ध्वनी / आवाजाचे प्रदूषण होते. आपला देश गंभीर जलप्रदूषणाची सामना करणाऱ्या देशांपैकी एक आहे. जलप्रदूषण यासाठी सर्वात मोठा कारण कीटनाशक - औद्योगिकरण आणि छोटे व मोठ्या उद्योगांद्वारे बनलेले अशा रासायनिक पाणी.

भारतामध्ये जलप्रदूषणाचा स्तर इतका वाढला आहे की अशी कोणतीही नदी किंवा जलसंपत्ती नाही जी प्रदूषित नाही. देशातील सुमारे ४० टक्के जल-संपत्ती प्रदूषित आहे. प्रदूषित जल तलावांची संख्या मोठी आहे. गंगा आणि यमुनासारख्या नद्याही भारतातील सर्वात प्रदूषित नद्यांपैकी एक आहेत. खरं तर बहुतेक शहरे हे नद्या कडावर सांडपाणी नद्यात सोडण्यात येते. प्रदूषित पाणी सर्वांच्या जीवनासाठी धोकादायक आहे.

जलप्रदूषणाची कारणे :-

दैनंदिन वापरतून पाण्याचे प्रदूषण :-

दैनंदिन स्वच्छतेसाठी पाण्याचा वापर होतो. कपडे धुणे, भांडी घासणे या मध्ये असणारे साबण किंवा रासायनिक द्रव्ये यांचा वापर मोठ्या प्रमाणावर होत असतो हे प्रदुषित पाणी ड्रेनेजमार्फत नदीत मिळते. ड्रेनेजची सोय नसलेल्या ठिकाणी सांडपाणी तेथील जमिनीत मुरते आणि भूगर्भातील पाण्याचा साठ्यात मिसळते यामुळे तलाव आणि विहिरी यांचे पाणी प्रदुषित होते.

औद्योगिक क्षेत्रातून होणारे पाणी प्रदूषण :-

औद्योगिक क्षेत्रात विविध उत्पादन तयार करण्यासाठी पाणी वापर मोठ्या प्रमाणावर केला जातो. यामध्ये वापरलेले पाणी आणि विविध रसायने कारखान्यातून बाहेर पडतात. हे पाणी टाकाऊ पदार्थ मिसळलेले पाणी असते. यामुळे ते दूषित झालेले असते. हेच पाणी पुढे नदी, नाले किंवा तलाव यांच्या मिसळले गेले की पाण्याचे स्रोत प्रदुषित होतात. प्लास्टिकच्या वाटल्या किंवा रबरच्या टायरसासख्या शारीरिक कचरा यामुळे प्रदूषण होऊ शकतो, किंवा फॅक्टरीज, कार, सीवेज उपचार सुविधा, आणि वायू प्रदूषण पासून जलमार्ग मध्ये त्याचे मार्ग शोधू कोणत्या कोणत्या म्हणून रासायनिक असू शकते जलप्रदूषण जे कोणत्याही प्रकारच्या प्रदूषणकारक व्यवस्थांमध्ये काढून टाकण्याची क्षमता नाही

FOR EDUCATIONAL USE

कीटनाशके आणि खत यापासून होणारे प्रदूषण :-
 उत्पादन वाढवण्यासाठी शेतीमध्ये अनेक रासायनिक
 खतांचा मोठ्या प्रमाणात वापर करण्यात येतो. तसेच
 पिकांना कीड लागू नये यासाठी अनेक जंतुनाशके
 फवारली जातात. ही जंतुनाशके द्रव्य जंतुनाशके द्रव्य
 स्वरूपात असतात. त्यामुळे त्याचे काही अंश वनस्पती
 शोषून घेतात तर उरलेले हवेत जाऊन
 मिसळतात. अशी विषारी द्रव्यांमुळे जलप्रदूषण होते.

वातावरणातील प्रदूषकांमुळे पाण्याचे प्रदूषण :-
 औद्योगिक कारणांमुळे निर्माण झालेले प्रदूषक वातावरणात
 मिसळतात. पावसावरोबर ते खाली येतात आणि पिके
 व जंगल यांना हान पोहोचवतात. हेच पाणी पुढे नदी -
 नाल्यांना मिळते त्यामुळे त्यांचे पाणी प्रदूषित होते.

औद्योगिक जलामुळे प्रदूषण :-
 मोठ्या कारखान्यांमध्ये मशीन जोस्त
 गरम होऊ नयेत म्हणून त्यांना
 शंड करण्यासाठी पाण्याच्या सतत
 वापर करावा लागत असतो. हेच
 पाणी नदीत मिसळते आणि त्या
 पाण्यात शेवाळाची वाढ होते
 परिणामी त्यातले प्राणवायू
 कमी होऊन ते पाणी प्रदूषित
 होतो.

पंकज महाविद्यालय, चोपडा

जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

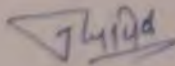
श्री / कु. / सौ. ----- दानराज त्रिविष भिदो

वर्ग :- एफ.वाय.बी.ए.

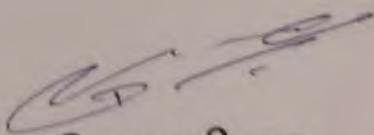
क्रमांक :- 34

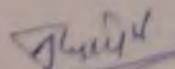
शैक्षणिक वर्ष :- 2021 - 2022

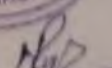
या विद्यार्थी / विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

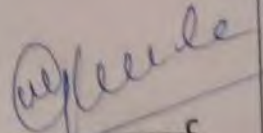

अंतर्गत परीक्षक

बहिस्थ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य
साचार्य

पंकज कला महाविद्यालय, चोपडा
पिन 382440 जि. जळगांव

* स्तनावना *

पर्याप्त ओझोन वायू प्रमाण ०३ ऑक्सीजन चीन वायूच्या स्तरात आहे
 ओझोन हा प्रमाण वायू वा ओझोन वायूतून बनलेला
 असते ०३ वास्तविक दृष्टी ने आहे. मुख्यतः वायूतून 1६ ते
 २३ km. पर्यंत पाहण्यात आलेले ओझोन हा वायू किरण
 वायूतून मुख्यतः वरील वचाव करते.

ओझोन फिकट निळ्या रंगाचे वायू असून पाण्या - ने 1९३°
 तापमानावर त्याचे रूपान्तर होत असते कमी तापमाना
 वर वर आल्या लवकरच ते इतके लोठे - समोबसायू
 ओझोन वायू वर परिणाम मुख्यतः वरील ओझोन भंग.
 वर आहे पर्यावरण असून जगात 1०५०
 15 km. पर्यावरण समस्या तामातून अनेक विविध
 पर्यावरण काही निळ्या रंगाचे वर असते

विषय = ओझोन मध्ये पर्यावरणीय समस्या
 परिणाम व उपाय

परिणाम :- ओझोन वर म्हणजे सर्वात मुख्यतः
 क्वच म्हणजे ओझोन हीच 15K वर असल्या
 वा होय.

पंकज महाविद्यालय, चोपडा

जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

श्री / कु. / सौ. शुभम वकीराम साकुंफे

वर्ग :- एफ. वाय. बी. ए.

क्रमांक :- 49

शैक्षणिक वर्ष :- 2021-2022

या विद्यार्थी / विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

अंतर्गत परीक्षक

बहिरथ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य

पंकज कला महाविद्यालय, चोपडा
पिन. ४२५१०७ जि. जळगांव

पंकज महाविद्यालय, चोपडा

जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

श्री / कु. / सौ. पंकज दिलीप भिभरोट

वर्ग :- एफ. वाय. बी. ए.

क्रमांक :- 80

शैक्षणिक वर्ष :- 2021 - 2022

या विद्यार्थी / विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

अंतर्गत परीक्षक

बहिस्थ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य

पंकज कला महाविद्यालय, चोपडा
दि. 18/2/2022 जि. जळगांव

पंकज महाविद्यालय, चोपडा

जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

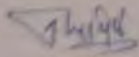
श्री / कु. / सौ. ~~खिताब~~ बापुराव महाजन

वर्ग :- एफ.वाय.बी.ए.

क्रमांक :-

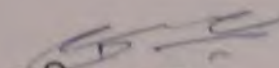
शैक्षणिक वर्ष :- २०२१ - २०२२

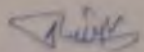
या विद्यार्थी / विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

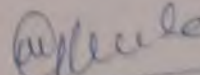
अंतर्गत परीक्षक

बहिस्थ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य

पंकज कला महाविद्यालय, चोपडा
पिन. ४२५१०७ जि. जळगांव

पंकज महाविद्यालय, चोपडा

जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

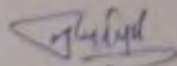
श्री / कु. / सौ. करन ह्यागस्निंग पावरा

वर्ग :- एफ.वाय.बी.ए.

क्रमांक :- 64

शैक्षणिक वर्ष :- 2021-2022

या विद्यार्थी/विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

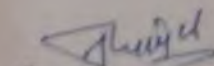

अंतर्गत परीक्षक

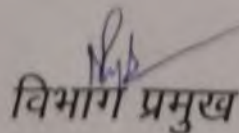

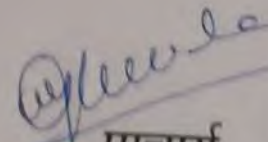
बहिस्थ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य
प्राचार्य

पंकज महाविद्यालय, चोपडा
पिन 424908 जि. जळगांव

पंकज महाविद्यालय, चोपडा

जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

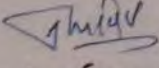
श्री / कु. / सौ. ~~लोरेला अश्लोक शेवा~~
अमाल

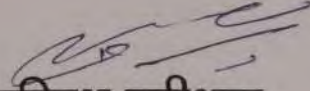
वर्ग :- एफ.वाय.बी.ए.

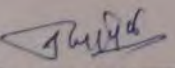
क्रमांक :- 11

शैक्षणिक वर्ष :- 2021 - 2022

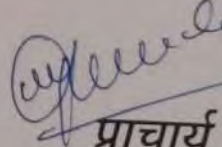
या विद्यार्थी / विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

अंतर्गत परीक्षक

बहिस्थ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य

पंकज कला महाविद्यालय, चोपडा
पिन. 424906 जि. जळगांव

पंकज महाविद्यालय, चोपडा

जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

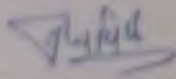
श्री / कु. / सौ. ~~श्री. राजेंद्र पाटील~~

वर्ग :- एफ. वाय. बी. ए.

क्रमांक :- ८

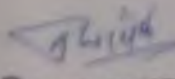
शैक्षणिक वर्ष :- २०२१ - २०२२

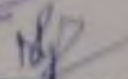
या विद्यार्थी / विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

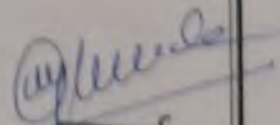

अंतर्गत परीक्षक

बहिस्थ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य

पंकज महाविद्यालय, चोपडा
जि. जळगांव

पंकज महाविद्यालय, चोपडा

जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

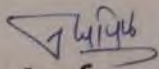
श्री / कु. / सौ. ~~अमोल नागो~~ ~~धनगर~~

वर्ग :- एफ.वाय.बी.ए.

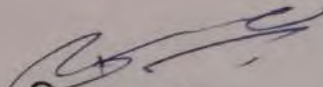
क्रमांक :- 21

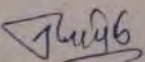
शैक्षणिक वर्ष :- 2021-2022

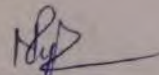
या विद्यार्थी/विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

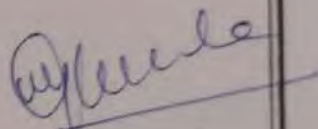

अंतर्गत परीक्षक

बहिस्थ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य
प्राचार्य

पंकज महाविद्यालय, चोपडा
पिन. ४२५१०७ जि. जळगांव

पंकज महाविद्यालय, चोपडा
जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

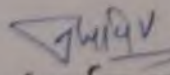
श्री / कु. / सौ. शक्ति शवसिंग वारेवा

वर्ग :- एफ.वाय.बी.ए.

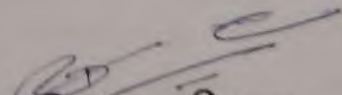
क्रमांक :- 16

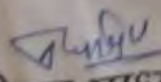
शैक्षणिक वर्ष :- 2021 - 2022

या विद्यार्थी / विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

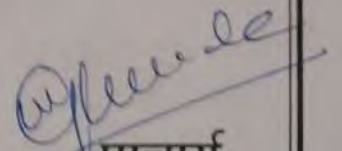

अंतर्गत परीक्षक

बहिस्थ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य
प्राचार्य

पंकज महाविद्यालय, चोपडा
पिन. ४२५१०७ जि. जळगांव

पंकज महाविद्यालय, चोपडा

जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

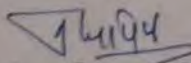
श्री/ कु. / सौ. बाहेरा सरोजि शाहा

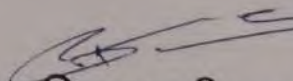
वर्ग :- एफ.वाय.बी.ए.

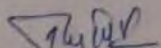
क्रमांक :- 15

शैक्षणिक वर्ष :- 2021 - 2022

या विद्यार्थी/विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

अंतर्गत परीक्षक

बहिस्थ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य
प्राचार्य

पंकज महाविद्यालय, चोपडा
पिन. 424906 जि. जळगांव

पंकज महाविद्यालय, चोपडा
जि. जळगांव.

-: प्रमाणपत्र :-

प्रमाणित करण्यात येते की,

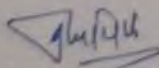
श्री / कु. / सौ. Tadavi Sahil mayim

वर्ग :- एफ.वाय.बी.ए.

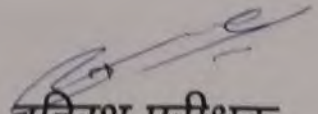
क्रमांक :- 108

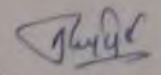
शैक्षणिक वर्ष :- 2021 - 2022

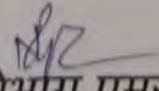
या विद्यार्थी / विद्यार्थीनीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या
नियमानुसार "पर्यावरण अभ्यास" या विषयातील प्रात्यक्षिके
समाधानकारकरित्या पूर्ण केलेली आहेत.

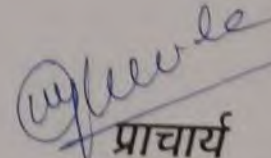

अंतर्गत परीक्षक

बहिस्थ परीक्षक

विषय प्राध्यापक

विभाग प्रमुख

प्राचार्य
प्राचार्य

पंकज कला महाविद्यालय, चोपडा
पिन 382490 जि. जळगांव